

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

вул. Б. Хмельницького, 34, м. Одеса, 65007, тел (048) 705-18-00, факс (048) 705-18-01
<http://just.odessa.gov.ua> e-mail: info@od.minjust.gov.ua Код ЄДРПОУ 34929741

16.09.2019

№

08-16/1941

на №

від

Державним та приватним
нотаріусам Одеської області

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

*Щодо виникнення підозри за результатами
проведення оцінки ризику клієнта*

На виконання доручення Міністерства юстиції України Головне територіальне управління юстиції в Одеській області проаналізувало Інформацію щодо ефективності заходів, що здійснювалися протягом I півріччя 2019 року суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які відносяться до сфери регулювання та нагляду Міністерства юстиції України, та повідомляє наступне.

Відповідно до ч. 3 статті 6 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон) суб'єкт первинного фінансового моніторингу (далі - СПФМ) зобов'язаний самостійно проводити оцінку ризику своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та суб'єктами державного фінансового моніторингу, що здійснюють державне регулювання та нагляд за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, під час здійснення їх ідентифікації, а також в інших випадках, передбачених законодавством та внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу, і вживати застережних заходів щодо клієнтів, стосовно яких встановлено високий ризик.

Згідно з п. 22 розділу III Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 999/5 (далі - Положення), встановлено, що на етапі встановлення ділових відносин СПФМ на підставі інформації стосовно ідентифікації клієнта та вивчення його діяльності здійснює його класифікацію з урахуванням критеріїв ризику, визначених СПФМ, та встановлює клієнту рівень ризику.

Рівень ризику - ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, що встановлюється суб'єктом стосовно клієнта та може мати значення «низький», «середній», «високий» (абз. 7 п.4 розділу I наказу Міністерства юстиції України від 08.07.2016 № 584 «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Критерії ризику)).

Відповідно до ч. 2 статті 11 Закону оцінювання ризиків клієнтів СПФМ моніторингу здійснюється за такими критеріями:

- за типом клієнта;
- географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів,
- видом товарів, послуг, які клієнт отримує від СПФМ.

В цьому випадку нотаріусу слід керуватись Критеріями ризику від 08.07.2016 № 584.

За результатами проведення ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта, у випадках, встановлених законом, визначається рівень ризику.

«Низький» рівень ризику може бути присвоєний учаснику фінансової операції, якщо він не підпадає під жоден із зазначених критеріїв ризику відповідно до Закону та Критеріїв ризику.

«Середній» рівень ризику – у разі, якщо учасник фінансової операції підпадає хоча б під один із критеріїв.

«Високий» рівень ризику - результат оцінки ризику СПФМ, що базується на результатах аналізу сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу ймовірність використання СПФМ для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Відповідно до ч. 4 статті 6 Закону СПФМ зобов'язаний встановити високий ризик, зокрема, стосовно таких клієнтів:

- клієнтів, місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, у якій не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та інших міжнародних організацій, що провадять діяльність у сфері заглобіння та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;
- іноземних фінансових установ (крім фінансових установ, які зареєстровані в державах - членах Європейського Союзу, державах - членах Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), з якими встановлюються кореспондентські відносини;
- національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від їх імені, встановлений СПФМ;

- клієнтів, які включені до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності, або щодо яких застосовано міжнародні санкції.

В даному випадку СПФМ зобов'язаний здійснювати до клієнтів високого ризику додаткові заходи, передбачених частиною 5 статті 6 Закону

Таким чином, СПФМ має право виявляти фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу до дій щодо активів клієнта та на етапі укладання правочину.

Інформацію про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України, СПФМ подає до Держфінмоніторингу за встановленою формою.

У повідомленні (стосовно фінансової операції, що віднесена до обов'язкового фінансового моніторингу), яке направляється до Держфінмоніторингу України зазначаються всі необхідні дані щодо проведеної операції.

Загальні правила та порядок заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу зазначено в Інструкції щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 29.01.2016 № 24 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 16.02.2016. за № 241/28371(далі – Інструкція № 24).

Відповідно до пункту 2 розділу III Інструкції № 24 встановлено, що Форма № 2-ФМ повинна обов'язково включати відомості щонайменше про двох учасників: клієнта та контрагента. Залежно від характеру фінансової операції форма № 2-ФМ може містити декілька відомостей про клієнтів, контрагентів та інших учасників фінансової операції згідно з Довідником кодів типів осіб, що мають відношення до фінансової операції.

Крім того, інформація про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України, СПФМ вноситься до реєстру у разі, якщо фінансові операції віднесені до таких, що:

- підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу відповідно до статті 15 Закону;

- підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону;

- у проведенні яких суб'єкт відмовив у випадках, визначених статтею 10 Закону.

А також, фінансові операції стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що:

- вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;

- вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

- проведення яких суб'єкт зупинив у зв'язку з тим, що вони підлягають фінансовому моніторингу;

- проведення яких суб'єкт зупинив у зв'язку з тим, що зарахування чи списання коштів здійснюється в результаті дій, які містять ознаки злочину, визначеного Кримінальним кодексом України;

- проведення яких суб'єкт зупинив у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції;

- проведення яких зупинено за рішенням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою зупинення видаткових операцій;

- проведення яких зупинено за дорученням Держфінмоніторингу, прийнятим з метою задоволення запиту уповноваженого органу іноземної держави;

- суб'єкт отримав від Держфінмоніторингу запит щодо подання інформації про відстеження (проведення моніторингу) фінансових операцій.

Також, відповідно до п. 13 Порядку подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) СПФМ, виявлення та реєстрації, а також подання СПФМ Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 552, до реєстру вносяться:

- порядковий номер і дата реєстрації фінансової операції;
- відомості, отримані в результаті ідентифікації та/або верифікації, вивчення інформації про клієнта (представника клієнта), який проводить фінансову операцію, особу, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;

- відомості про інших осіб - учасників фінансової операції;
- дані про вид фінансової операції;
- сума, на яку проводиться фінансова операція або здійснюється спроба її проведення;

- відомості про валюту, в якій проводиться фінансова операція;
- підстави для проведення фінансової операції;
- відомості про фінансові операції, інші операції, пов'язані із зареєстрованою фінансовою операцією (у разі наявності);

- ознаки, за якими фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу;

- інформація про зупинення фінансової операції;

- дата та час проведення, спроби проведення або відмови від проведення фінансової операції;

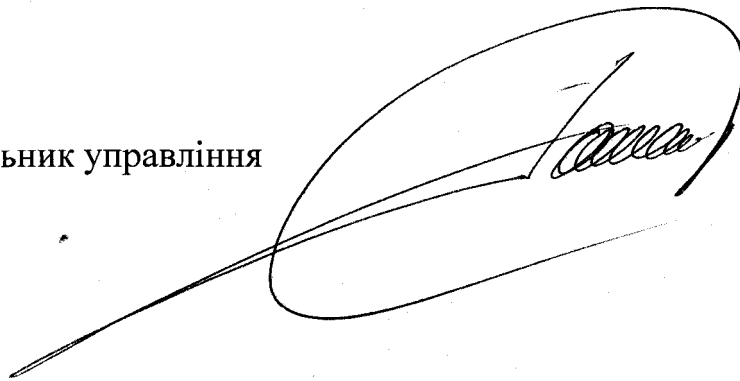
- додаткова інформація, необхідна для проведення Держфінмоніторингом аналізу фінансових операцій (за наявності);

— прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка внесла інформацію до реєстру.

СПФМ зоб'язаний направити вказну інформацію до початку, в процесі, але не пізніше наступного робочого дня після їх проведення, або в день виникнення підозри, або під час спроби їх проведення, або після відмови клієнта від їх проведення.

Враховуючи вищевикладене, звертаємо Вашу увагу на необхідності дотримання порядку та строків повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу та стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Начальник управління

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a large loop and a final upward stroke.

Р.В. Сауляк